

Navštivte výstavu před Generální štábem AČR mapující historii 75 let NATO a naše 25leté členství v Alianci

13.3.2024 - | Vojenský historický ústav Praha

Zanedlouho, 4. dubna, uplyne 75 let ode dne, kdy podpisem Severoatlantické smlouvy byla založena Severoatlantická aliance (North Atlantic Treaty Organization) - NATO. V úterý 12. března to bylo 25 let, kdy se Česká republika stala jejím plnoprávným členem.

K akcím, které připomínají tento významný okamžik, patří i výstava před Generálním štábem Armády ČR „25 let České republiky v NATO“, zahájená ve středu 13. března. Jejími autory jsou historikové Vojenského historického ústavu Praha PhDr. Petr Janoušek, Ph.D., PhDr. Jaroslav Láník, CSc., Mgr. Jan Šach a PhDr. Prokop Tomek, Ph.D. Na 22 panelech mapují historii Aliance od jejího vzniku v roce 1949 přes období studené války až po vstup nových členských států a její působení v současnosti. S ohledem na mezinárodní situaci značnou pozornost věnují vztahu NATO s Ruskou federací, reakci Aliance na napadení Ukrajiny a podílu Armády ČR na posilování východního křídla NATO v rámci Posílené předsunuté přítomnosti v Pobaltí a Mnohonárodnostního bojového uskupení na Slovensku. Zmiňují také rozsáhlou pomoc České republiky a její armády bojující Ukrajině.

Po pádu komunistického režimu promýšlela nová politická reprezentace v čele s prezidentem Václavem Havlem, jak dlouhodobě zajistit demokratickému Československu bezpečné místo v Evropě. „Prezident Havel v NATO spatřoval zásadního garanta demokratického a svobodného vývoje na kontinentu. Klíčové západní státy – zejména USA a Británie – byly až trochu překvapené značnou československou diplomatickou aktivitou. Ta postupně začala přinášet výsledky a po roce 1993 se již samostatná Česká republika vydala na cestu do NATO,“ píše se na jednom z panelů.

Pod vlajkou NATO

Vernisáže, se účastnila řada významných hostů, například předseda senátního výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost Pavel Fischer, náčelník Vojenské kanceláře prezidenta republiky generálmajor Radek Hasala, emeritní arcibiskup pražský Dominik Duka, vojenští a letečtí přidělenci zahraničních ambasad a veteráni Armády České republiky.

„V současné době, kdy Putinovo Rusko okupuje část Ukrajiny a vyjadřuje požadavky na další území, se tato Havlova vize naplňuje. Máme jistotu, že se v případě napadení můžeme spolehnout na naše alianční spojence a že se takto společně ubráníme agresorovi, jakým je Rusko. Zároveň nejsme, ani nechceme být jen pasivním příjemcem pomoci, ale chceme se sami podílet na naší obraně. Na těchto panelech je popsáno, jak se naše armáda zapojovala do společné alianční obrany, jakých aliančních cvičení či operací se účastnila, případně účastní dodnes,“ řekl na úvod výstavy náměstek ministryně obrany ČR Daniel Blažkovec. Zdůraznil, že naši vojáci jsou součástí mnohonárodních praporů pro obranu východního křídla Aliance, ať už v Pobaltí, tak na Slovensku. „Tato výstava dokládá, jak vstup do NATO odstartoval profesionalizaci naší armády a rozvoj jejich schopností. Vy, jako vojáci, jste získali přístup k těm nejmodernějším vojenským technologiím a know-how našich spojenců. Na druhou stranu i vy sami máte aliančním kolegům co nabídnout. Naše armáda sice nepatří k těm nejpočetnějším v Alianci, ale i tak jsme její výraznou oporou,“ dodal Daniel Blažkovec a poděkoval autorům výstavy, že dali veřejnosti možnost nahlédnout do historie i současnosti Severoatlantické aliance a vysvětlují, proč je členství v Alianci důležité nejen pro obranu České republiky. „Tento

význam už Aliance za svých 75 let existence opakovaně prokázala. Jejím dalším testem je probíhající konflikt na Ukrajině a mocenské ambice Ruska. A my pevně věříme, že i v tomto měření sil Aliance opět obstojí a v celé Evropě zavládne mír," dodal náměstek ministryně obrany.

Naše pozice v NATO je výsledkem úsilí tisíců vojáků a vojaček

Náčelník Generálního štábu Armády ČR generálporučík Karel Řehka řekl, že první letošní výstava před generálním štábem nemohla být na jiné téma. Kromě již zmíněných výročí připomněl, že v září bude v Praze poprvé zasedat Vojenský výbor NATO. „Vnímám to, jako projev ocenění naší dosavadní práce i našeho významu jako spojence! Cesta do NATO nebyla snadná ani samozřejmá, jak se dnes možná zdá. Armáda od samého začátku pracovala na tom, aby se rychle přiblížila aliančním standardům. Získávali jsme nové zkušenosti a schopnosti. Naši vojáci ukazovali spojencům, že jsou spolehliví, schopní, zdravě sebevědomí a hlavně, že se rychle učí," zdůraznil generálporučík Řehka.

Vyzdvihl, že jsme platným a respektovaným spojencem, což se nestalo jen tak. „Je to, mimo jiné, výsledek úsilí tisíců vojáků doma, v zahraničních operacích a mezinárodních vojenských strukturách. Stálo to bohužel i lidské životy. I to je cena za bezpečnost a prosperitu. Na to nikdy nezapomínejme! Děkuji všem, kteří se podíleli v uplynulých letech na rozvoji armády a jejím ukotvení v NATO," dodal náčelník Generálního štábu, který také připomněl, že dvě třetiny obyvatel České republiky dnes považují členství v Alianci za základní a samozřejmý pilíř obranyschopnosti země. „Chci zdůraznit, že si plně uvědomujeme odpovědnost za obranu naši i spojenců. Ta vyžaduje permanentní pozornost a aktivní přístup. Proto zvyšujeme bojeschopnost a úroveň výcviku. Rozvíjíme stávající a budujeme nové schopnosti a posilujeme interoperabilitu se spojenci. Na východním křídle Aliance demonstrujeme společné odhodlání k obraně aliančního území a v neposlední řadě významně podporujeme bojující Ukrajinu. Děkuji vojákům za jejich vysoké nasazení a profesionální přístup“.

<https://www.vhu.cz/navstivte-vystavu-pred-generalni-stabem-acr-mapujici-historii-75-let-nato-a-nase-25lete-clenstvi-v-alianci>